

PLA DOCENT D'ASSIGNATURA (curs 2013-2014)

Títol de l'assignatura (pla d'estudis): Sistema Literari i Sistema Cultural

Subtítol de l'assignatura: Modernitat i avantguardes a les literatures hispàniques

Codi de l'assignatura: 30794

Tipus: Obligatòria Optativa Segons especialitat cursada

Nombre de crèdits (ECTS): 5 ECTS

Idioma en el qual s'imparteix: Castellà

Professor/s responsable/s (curs 2013 - 2014): Ródenas de Moya, Domingo

Descriptor:

Aquesta assignatura pretén estudiar el sistema literari dels anys vint i trenta en les literatures espanyola y hispanoamericana, en el moment en què es decidia el sentit de la modernitat cosmopolita i l'assimilació de les insurreccions estètiques de les avantguardes. Serà objecte d'anàlisi la constitució d'una xarxa de programes estètics, creadors i plataformes de difusió (editorials, revistes, premsa diària...) que va permetre que es configurés un problemàtic camp literari transcontinental. S'estudiaran alguns dels agents més actius d'aquest camp, com ara Alfonso Reyes, José Ortega y Gasset, Vicente Huidobro, Jorge Luis Borges, Guillermo de Torre o Victoria Ocampo, així com alguns dels grups intel·lectuals que el van nodrir, aglutinats entorn de revistes com *Martín Fierro* i *Sur* (Argentina), *Contemporáneos* (Mèxic), *Revista de Avance* (Cuba) o *Revista de Occidente* i *La Gaceta Literaria* (Espanya). L'assignatura es centrarà en els casos d'Espanya, Mèxic i Argentina i pagarà atenció a les propostes artístiques més innovadores.

Objectius formatius:

1. Capacitat per utilitzar els conceptes de sistema literari i de les connexions que s'estableixen entre els agents i institucions d'aquest sistema com a eines d'anàlisi i interpretació del camp cultural.
2. Introduir a la complexitat de la modernitat estètica (*Modernism* i Avantguarda) en les seves expressions centrals i perifèriques.
3. Coneixement dels processos de modernització literària a Espanya i Hispanoamèrica, especialment en relació a l'estètica d'avantguarda, els seus programes, productors, mediadors i resultats artístics.

Competències generals i específiques associades a l'assignatura:

Competències generals:

Capacitat d'articular un discurs complex. Capacitat de crítica i autocrítica. Capacitat d'anàlisi i síntesi. Capacitat de reflexió teòrica i d'anàlisi de les relacions.

Competències específiques:

Presentació dels models teòrics que descriuen les interaccions sistèmiques entre literatura i cultura i les seves manifestacions pràctiques. Dóna cabuda a reflexions monogràfiques sobre aspectes fonamentals i d'actualitat. Coneixements disciplinars. Coneixement de la producció cultural. Coneixement de tècniques i mètodes de treball propis de la disciplina. Coneixement sobre les dinàmiques de conformació del camp cultural i literari a Espanya i Hispanoamèrica en el període 1900-1940.

Programa:

1. Nocions de sistema cultural i camp literari.
2. Modernisme: centralitat i perifèria. Nacionalisme i cosmopolitisme.
3. Xarxes intel·lectuals i mediacions. Indústria editorial i institució crítica.
4. Episodis de la modernitat espanyola (1918-1936)
5. La modernitat perifèrica hispanoamericana (I): Mèxic.
6. La modernitat perifèrica hispanoamericana (II): Argentina.

Metodologia d'ensenyament:

L'assignatura tindrà 20 hores d'ensenyament presencial amb el grup sencer i la resta de les hores de contacte amb el professor es faran en grups més petits i tutories obligatòries. A més de les classes, el procés d'aprenentatge inclou lectures, grups de discussió i altres activitats formatives assignades pel professor.

Criteris i procediments d'avaluació:

La forma d'avaluació de totes les assignatures del màster és l'avaluació continuada. Segons les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF, l'avaluació continuada s'ha de basar en un mínim de tres fonts d'avaluació, proves o exercicis realitzats durant el període lectiu de classes. Per fonts d'avaluació s'ha d'entendre pràctiques de seminaris, ressenyes, informes de lectura, informes orals, esquemes o propostes per treballs, treballs en equip, etc. Convindrà que aquestes fonts siguin objectivables i estiguin documentades. Es poden afegir, a més a més, altres criteris com la participació en les discussions a classe. A causa que l'avaluació continuada és aquella que es realitza durant el període lectiu, tots els materials a avaluar en les assignatures del màster tenen com a termini màxim de presentació l'últim dia del període d'exàmens del trimestre en què s'imparteix l'assignatura, període establert al calendari acadèmic de la UPF. Les normes acadèmiques dels màsters oficials de la UPF estableixen que hi ha una única convocatòria per curs acadèmic per cada assignatura o activitat formativa.

Bibliografia seleccionada:

—Bourdieu, Pierre: *Las reglas del arte. Génesis y estructura del campo literario*, Barcelona, Anagrama, 1995.

- Dimic, M. V., Itamar Even-Zohar, J. Lambert *et alia*: *Teoría de los polisistemas*, ed. de Montserrat Iglesias Santos, Madrid, Arco Libros, 1999.
- García Canclini, Néstor: *Culturas híbridas. Estrategias para entrar y salir de la modernidad*, México, Grijalbo, 1990.
- Mainer, José-Carlos: *Historia de la Literatura Española. 6. Modernidad y nacionalismo, 1900-1939*, Barcelona, Crítica, 2010.
- Ortega, Julio: *El sujeto dialógico. Negociaciones de la modernidad conflictiva*, México, Fondo de Cultura Económica, 2010.
- Rama, Ángel: *La ciudad letrada* [1984], Montevideo, Arca, 1998.
- Rogers, Gayle: *Modernism and the New Spain. Britain, Cosmpolitan Europe, and Literary History*, Oxford, Oxford University Press, 2012.
- Sarlo, Beatriz: *Una modernidad periférica: Buenos Aires 1920 y 1930*, Buenos Aires, Nueva Visión, 1998.
- Serrano, Carlos, y Serge Salaün, eds.: *Los felices años veinte. España, crisis y modernidad*, Madrid, Marcial Pons, 2006.
- Wollaeger, Mark, y Matt Eatough, eds.: *The Oxford Handbook of Global Modernisms*, Oxford University Press, 2012.